

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі
Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

Ғылыми кеңес төрағасы,

Қар МТУ ректоры

----- **Газалиев А.М.**

2014ж.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

КОТ 2206 «Кәсіби орыс тілі» пәні

КОТ 17 «Кәсіби орыс тілі» модулі

5B070800 – «Мұнай-газ ісі» мамандығы

Тау – кен факультеті

Орыс тілі және мәдениеті кафедрасы

Алғы сөз

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген:
ф.ғ.к., доцент, орыс тілі және мәдениеті каф. мең. Б.Р. Оспанова, аға оқытушы
Азимбаева Ж.А.

Орыс тілі және мәдениеті кафедрасының отырысында талқыланды

« ____ » _____ 2014 ж. № хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.

Сәулет және құрылыс факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« ____ » _____ 2014 ж. № хаттама

Төраға _____ « ____ » _____ 2014 ж.

_____ кафедрасымен келісілген

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты
 Оспанова Бикеш Ревовна, ф.ғ.к., доцент, кафедра меңгерушісі;
 Азимбаева Жанат Амантаевна, аға оқытушы;

Орыс тілі және мәдениеті кафедрасы ҚарМТУ-дің 1 корпусында орналасқан
 (Бейбітшілік б., 56), 506 аудитория 506, контакт телефоны 565932, қос. 2046.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредит-тер саны Кредит ECTS	Сабақ түрі					СӨЖ сағат саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
		Қосылған сағат саны			СӨӨЖ сағат саны	Жалпы сағат саны			
		Дәріс тер	Прак - тик. сабақ	Зертханалық сабақ.					
3	2 3	-	30	-	30	60	30	90	емтихан

Пәннің сипаттамасы

«Кәсіби орыс тілі» пәні техникалық мамандықтар базалық үшін міндетті, өз бетінше аяқталған курс болып табылады. Болашақ мамандарға кәсіби-бағдарлы білім береді.

Пәннің мақсаты

«Кәсіби орыс тілі» пәннің негізгі мақсаты – орыс тілінде коммуникативті құзіреттілікті қалыптастыру және дамыту, маңызды кәсіби жағдайларда дұрыс тілдесімге қабілетті жеке тұлғаның кәсіби бағдарлы тілдік дайындығын қамтамасыз ету.

Пәннің міндеттері

Осы пәнді оқығаннан кейін студенттер:

Түсінік алуы керек:

- мұнай-газ ісі бойынша әдебиетті аудару, мазмұндау және аңдатудың негізгі әдістері туралы;
- мұнай мен газдың кен орындарының өңдеу технологиясының негізгі процестерінің арнайы терминологиясы туралы;
- ғылыми мәтіндердің құрылысы мен тілдік безендірудің ережелері туралы;
- кәсіби мәтіндердің құрылысты-семантикалық және мағыналы-лингвистикалық талдауының әдістері туралы;
- кәсіптік қарым-қатынаста тілдік жүйенің қызмет етуінің ерекшеліктері туралы;

білуі керек:

- жалпы және кәсіптік лексиканың негізі;
- белгілі тақырыпқа кәсіптік сипат алатын мәліметпен алмасу;

- монологты мәтіндердің әр түрлі жанрларын жасау үшін монологты сөз: кәсіптік сипатты мәліметті хабарлау, баяндамамен шығу, пікірталас кезінде кеңейтілген пікір айту, алдын ала дайындықпен де дайындықсыз да талдау;

- монологты формада немесе белгілі бір кәсіптік салаға немесе жағдайға байланысты диалог кезінде пайда болатын шет тілде сөйлейтін сұхбаттас адамның айтқанын қабылдап түсіну үшін есту қабілеті; - мұнай-газ ісі туралы мақалалардың бар түрлерімен, оның ішінде арнайы әдебиетпен танысып жетік білу негізіндегі оқыту;

- кәсіптік мәтіндерді орыс тілінен қазақшаға және қазақ тілінен орысшаға аудару, мазмұндау және аңдату кезінде қажетті кәсіптік жазбаша қарым-қатынас үшін қажет коммуникативті компетенцияның дамуы негізіндегі жазбаша түрі.

істей білу керек:

- мәтіндерден мамандық бойынша қажетті мәлімет табу;

- ғылыми-кәсіптік мәліметті талдау, сипаттау және жалпылау;

- берілген тақырып бойынша өз пікірін дұрыс айту;

- ауызша және жазбаша мәтіндерді информациялық өңдеудегі негізгі тәсілдерін қолдану;

- қарым-қатынас жағдайына және коммуникативті интенцияға сәйкес тіл құралдарын таңдау;

- естіген мәлімет бойынша өз пікірін айта білу және талдау;

- эссе жазу және мамандық бойынша тақырыптарға презентациялар дайындау.

практикалық машықтануы керек:

- басылымдарды, тезистерді дайындау үшін және қайта көшірмелерді енгізу үшін жазбалар;

- мәтіндерді өңдеудің теориялық негіздері бойынша жазбаша және ауызша аудармаларын және мұнай, газ, газоконденсаттың кен орындарының эксплуатациясын түсіну;

- мұнай-газ терминологиясын қолдана отырып орыс тілінде әңгімені немесе оқылған мәтіндерді жеткізу;

- орыс тілінде кәсіптік бағытталған мәтіндердің бастапқы түрінен қажетті мәлімет алу.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: «Орыс тілі» пәнін және мамандыққа кіріспе пәндерін.

Постреквизиттер

«Кәсіби орыс тілі» пәнін оқу кезінде алынған білім: «Стандарттау, метрология және мұнай-газ жабдығын сертификаттау», «Мұнай-газ өндірісінің жабдығы», «Ұңғымаларды бұрғылау» пәндерін игеру кезінде қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімдер атауы, (тақырыптар)	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, с.				
	Дәрістер	Практикалық сабақтар	Зертханалық жұмыс	СОӨЖ	СӨЖ
1.Введение в предметную область нефтегазового дела на русском языке. Классификация горных пород, коллекторские свойства горных пород.	-	2	-	2	2
2.Профессиональная русская терминология: физико-химические свойства нефти. Состав и основные свойства газа.	-	2	-	2	2
3.Специальный профессионально-ориентированный материал по характеристике параметров месторождений нефти и газа и его использование в профессиональных ситуациях.		2		2	2
4.Ориентация в текстах об этапах поисково-разведочных работ на русском языке. Морские и шельфовые нефтегазовые месторождения.	-	2	-	2	2
5.Монологическое высказывание профессионального содержания о способах бурения нефтяных и газовых скважин. Буровые долота. Понятийный аппарат по скважине, его конструкции и буровым установкам.	-	3	-	3	3
6. Базовый категориально-понятийный аппарат системы разработки нефтяных и газовых месторождений. Объект, система, технология и показатели разработки. Вызов притока нефти или газа из пласта. Освоение скважин.	-	3	-	3	3
7/ Современная русская терминология по системам поддержания пластового давления и вторичным методам добычи нефти.	-	4	-	4	4
8.Способы эксплуатации нефтяных скважин - передовые международные	-	4	-	4	4

технологии и конструкции.					
9.Профессиональная русская терминология при сборе и подготовке нефти и нефтяного газа на промыслах. Терминология, связанная с методами воздействия на призабойную зону пласта.	-	4	-	4	4
10. Основы овладения предметно-языковым материалом по транспорту нефти и нефтепродуктов. Ёмкости для хранения.	-	4	-	4	4
ИТОГО:	-	30	-	30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

Тақырып 1. Введение в предметную область нефтегазового дела на русском языке. Профессионально-ориентированный русский язык как дисциплинарный феномен, обслуживающий нефтегазовую отрасль. Современное состояние нефтедобывающей промышленности. Добыча нефти и её распределение по странам мира. Развитие добычи нефти, газа и конденсата в Казахстане. Классификация горных пород, коллекторские свойства горных пород. Профессиональная русская терминология: виды ловушек, резервуары. Физические свойства коллекторов пористость и проницаемость. Текст как особая речевая единица. Типы текстов.

Тақырып 2. Профессиональная русская терминология: физико-химические свойства нефти. Состав и основные свойства газа.

Термин как основная понятийная единица научной сферы человеческой деятельности и основная лексическая составляющая научного стиля речи. Профессиональная иностранная терминология: фракционный состав нефти, свойства нефти в пластовых условиях и на поверхности земли. Вязкость и плотность нефти и газа. Объёмный коэффициент нефти. Виды газа. Давление насыщения, газовый фактор, зависимость плотности и вязкости от давления и температуры. Профессиональная компетенция: ориентация в текстах определения состава и свойства пластовых жидкостей и газа.

Тақырып 3. Специальный профессионально-ориентированный материал по характеристике параметров месторождений нефти и газа и его использование в профессиональных ситуациях.

Залежь, месторождение (нефтяное, газовое). Категории запасов нефти в залежи. Классификация нефтяных месторождений по величине извлекаемых запасов нефти, по качеству извлекаемых запасов, по качеству нефти, по геологическому строению. Классификация месторождений природных газов в зависимости от состава и свойств насыщающих их флюидов и по величине запасов. Общая

характеристика научного стиля речи как языка специальности. Профессиональный язык, профессиональный жаргон: сходства и различия.

Тақырып 4. Ориентация в текстах об этапах поисково-разведочных работ на русском языке. Морские и шельфовые нефтегазовые месторождения.

Этапы поисковых работ: геологическая съёмка, структурная карта и бурение глубоких поисковых скважин. Виды геофизических и геохимических работ: сейморазведка, электроразведка, газовая и бактериологическая съёмки. Выявленные морские нефтегазовые месторождения в акваториях мира и в Казахстане. Современное состояние освоения морских месторождений. Этапы освоения морских нефтяных, газовых и газоконденсатных месторождений. Научные методы исследования. Принципы подбора литературы по теме исследования. Особенности работы с бумажными и электронными носителями.

Тақырып 5. Монологическое высказывание профессионального содержания о способах бурения нефтяных и газовых скважин. Буровые долота. Понятийный аппарат по скважине, его конструкции и буровым установкам.

Виды бурения. Функции промывочных жидкостей. Назначение и виды долот. Элементы скважины: устье, стенка, забой, диаметр, глубина. Элементы конструкции скважины: направление, кондуктор, промежуточные обсадные колонны и эксплуатационная колонна. Устройство и принцип работы буровой установки. Сокращение. Виды сокращений. Общепринятые сокращения. Рубрикации текста. Цитирование. Правила оформления сносок. Правила составления библиографии.

Тақырып 6. Базовый категориально-понятийный аппарат системы разработки нефтяных и газовых месторождений. Объект, система, технология и показатели разработки. Вызов притока нефти или газа из пласта. Освоение скважин.

Специальный профессионально-ориентированный материал и его использование в системе разработки нефтяных месторождений. Объект разработки. Стадии разработки. Показатели разработки. Источники пластовой энергии и режимы разработки нефтяных и газовых залежей. Основы формирования овладения предметно-языковым материалом притока жидкости к скважине в круговом пласте. Понятие о депрессионной воронке. Методы освоения нефтяных и газовых скважин. Виды забоев скважин. Оценка несовершенства скважин. Научные тексты и их разновидности: собственно-научные, научно-популярные, учебно-справочные.

Тақырып 7. Современная русская терминология по системам поддержания пластового давления и вторичным методам добычи нефти.

Виды заводнения нефтяных пластов. Источники воды. Требования к воде, закачиваемой в пласты. Технология поддержания пластового давления закачкой воды. Водоснабжение системы поддержания пластового давления.

Термины и их дефиниции в специальных научных текстах и учебно-научных текстах. Термины в научно-популярных текстах, особенности их образования в русском языке. Составление тезисов.

Тақырып 8. Способы эксплуатации нефтяных скважин - передовые международные технологии и конструкции.

Баланс энергии в добывающей скважине. Газожидкостной подъемник. Виды и условия фонтанирования. Фонтанный, газолифтный и механизированный способы эксплуатации. Отзыв о научной работе по специальности. Составление аннотации на тексты по специальности.

Тақырып 9. Профессиональная иностранная терминология при сборе и подготовке нефти и нефтяного газа на промыслах. Терминология, связанная с методами воздействия на призабойную зону пласта.

Принципиальная схема сбора и подготовки нефти, газа и воды. Сепарация, деэмульсация. Низкотемпературная сепарация, сорбционные методы подготовки газа. Краткая характеристика методов, условия применения. Применяемые агенты, технология. Современные методы воздействия на пласт. Техника закачки теплоносителя в пласт, проведения кислотных, пенокислотных и термокислотных обработок. Гидроразрыв пласта, тепловые и другие методы. Составление рефератов на тему специальности.

Тақырып 10. Основы овладения предметно-языковым материалом по транспорту нефти и нефтепродуктов. Ёмкости для хранения.

Виды транспорта нефти, нефтепродуктов: железнодорожный, автомобильный, водный, трубопроводный. Особенности транспортировки газа. Принципы хранения нефти и нефтепродуктов. Особенности хранения газа. Отзыв о научной работе по специальности.

Зертханалық сабақтар тізімі– (бағдарламада қарастырылмаған)

Курстық жобалар - (бағдарламада қарастырылмаған)

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Анализ истории развития нефтяной промышленности Казахстана и перспективы нефтегазовой отрасли РК.
2. Состояние освоения шельфовых месторождений казахстанского сектора Каспийского моря.
3. Анализ современного состояния нефтегазовой отрасли Казахстана. Показатели разработки нефтяного месторождения при различных режимах разработки.
4. Виды исследований скважин, применяемое оборудование.

5. Виды и периоды поисковых и разведочных работ.
6. Современные методы повышения нефтеотдачи.
7. Охрана окружающей среды при разработке нефтяных и газовых месторождений.

Студенттердің білімдерін бағалау критерилері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылаулар көрсеткішінің максималды сомасы (60% -ға дейін) және қорытынды (емтихан) бағасы (40% -ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% -ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру

Бақылау түрі	Тақырыптың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылған әдебиеттер	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
1	2	3	4	5	6	
Тақырып бойынша тапсырманы орындау	Практикалық сабақтар жоспарына сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	12 апта оқу жоспарына және кестеге сәйкес	Ағымдағы	1-6, 8-13 апта	10
ОСӨЖ бойынша тапсырманы орындау	ОСӨЖ жоспарына сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	12 апта	Ағымдағы	1-6, 8-13 апта	10
СӨЖ бойынша жұмысты қорғау.	СӨЖ жоспарына сәйкес	[1], [2], [4], [5]	Курсты оқу барысында оқу жоспарына және сабақ кестесіне сәйкес	Ағымдағы	5, 13 апта	10
Өзін-өзі бақылауға арналған тапсырмаларды орындау	Жоспарға сәйкес	[1], [2], [3], [4], [5]	2 апта	Ағымдағы	8, 14 апта	10
Бақылау жұмысын орындау	Теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын бекіту	[1], [2], [3], [4], [5] Грамматика және теория бойынша материалдарды конспектілеу	1 контакті сағат	Аралық	7, 14 апта	20
емтихан	Проверка усвоения материала дисциплины	Негізгі және қосымша әдебиеттердің толық тізімі	0,4 контакті сағат	Қорытынды	Сессия кезінде	40

Барлығы					100
---------	--	--	--	--	-----

Саясат және процедуралар

«Кәсіби орыс тілі» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймыз

1. Сабаққа кешікпеу.
2. Сабақтан дәлелді себептерсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студенттің міндетіне жатады.
4. Оқу процессінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық түрін тапсыру
5. Қатыспаған практикалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Культура русской речи. Под редакцией Граудиной Л. К., Ширяева Е. Н. Москва: Издательская группа НОРМА-ИНФРА М, 1999.
2. Стилистика и культура речи. Плещенко Т.П., Федотова Н.В., Чечет Р.Г. Под редакцией Шубы П.Л.- Минск: ТетраСистемс, 2001.
3. Щуров В.И. Технология и техника добычи нефти. - М.: Альянс, 2005, 510с.
4. Сейдалы А.С. Современное состояние и перспективы развития нефтегазодобывающей отрасли за рубежом и в Казахстане.- Алматы. КазгосИНТИ, 2001.
5. Умаров М., Баймухаметов М.А. Скважинная добыча нефти. Электронный учебник.- Алматы: КазНТУ, 2002.
6. Мищенко И.Т. Скважинная добыча нефти. Учебное пособие для вузов. - М.: ФГУП Изд-во «Нефть и газ» РГУ нефти и газа им. И.М. Губкина, 2003.- 816с.
7. Ширковский А.И. Разработка и эксплуатация газовых и газоконденсатных месторождений.- М.: Недра, 1987.- 309с.
8. Болсуновская Л. М. и др. Геология и нефтегазовое дело. - Томск: ТПУ, 2008 г.
9. Болсуновская Л.М., Абрамова Р.Н. Техническая и профессиональная коммуникация.- Томск: ТПУ, 2008. - 136 с.
10. Ахмеджанов Т.К., Картабай А.Т., Тещзде мунай-газ кен орындарын игеру. Оқулық.-Алматы: Дәуір, 2011.- 328 бет.
11. Ахмеджанов Т.К., Картабай А.Т., Акашев Б.Т. Мунай және газды ендіруді техникасы мен технологиясы. Оқулық. - Алматы: Дәуір, 2011.- 464 бет.
12. Ахмеджанов Т.К., Картабай А.Т., Мунай және газ кен орындарын игеру және пайдалану негіздері. Оқулық.- Алматы: Дәуір, 2011.- 240 бет.
13. Ахмеджанов Т.К., Картабай А.Т., Молдабаева Г.Ж., Нуранбаева Б.М. Мунай-газ жабдыктарын коррозияға карсы коргау. Оқулық.- Алматы: Дәуір, 2011.-304 бет.

Қосымша әдебиеттер тізімі

1. Технология и техника добычи нефти и газа / Муравьев И.М., Базлов М.Н., Жуков А.И., Чернов Б.С. - М.: Недра, 1971.-496 с.

2. Технология и техника добычи нефти: Учебник для вузов // Мирзаджанзаде А.Х., Ахметов И.М., Хасаев А.М., Гусев В.И. / Под ред. проф. А.Х. Мирзаджанзаде. - М.: Недра, 1986. - 382 с.
3. Справочная книга по добыче нефти /Под ред. Ш.К. Гиматудинова. - М.: Недра, 1974.-704 с.
4. Оркин К.Г., Юрчук А.М. Расчеты в технологии и технике добычи нефти. - М.: Недра, 1967.-380 с.
5. Сборник задач по технологии и технике нефтедобычи: Учебное пособие для вузов /И.Т. Мищенко, В.А. Сахаров, В.Г. Грон, Г.И. Богомольный. - М.: Недра, 1984.-272 с.
6. Мищенко И.Т. Расчеты в добыче нефти. - М.: Недра, 1989.-245 с.
7. Справочное руководство по проектированию разработки и эксплуатации нефтяных месторождений. Добыча нефти. Под общей редакцией Ш.К. Гиматудинова / Андриасов Р.С, Мищенко И.Т., Петров А.И. и др. -2 изд., М.: Альянс, 2005. - 455 с.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

«Кәсіби орыс тілі» пәні бойынша
«Кәсіби орыс тілі» модулі

31.03.2004 ж. берілген № 50 мемл. бас лиц.
Баспаға _____ 2014 ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____
_____ дана
Көлемі _____ оқу бас.п. № _____ тапсырыс. Бағасы келісілген.

100027, ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56